

IZHAJA VSAKI DAN

Na vsaki dan izhajajo v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Porečju, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dombergu itd. Zastarele šteje po 5 v. (10 stot.).

SE NAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 milimetra. CENE: Trgovinske in obrtne oglašne po 3 st. mm, zračne, zahvale, poslanice, oglašne denarnih zavodov po 2 st. mm. Za oglašne v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka vrstica vrsta K 2. Mali oglašni po 3 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglašne sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje
V edinstvi je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na leto brez dopolnilne naročnine, se uprava ne zira. Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: vsakega K 5-20, pol leta 2-20.

Vsi dopisi morajo se pošiljati na uredništvo lista. Nepriljubljene pisma se ne sprejemajo in ne pošiljajo se ne vračajo.

Naročnine, oglašne in reklamacije se pošiljajo na upravo lista „EDINOSTI“: ulica Girsula Galati 18 (Narodni dom).

Podjatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: Slovenski list „Edinost“. — Tiskalnice tiskarna konosorja lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galati št. 18. Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-50.

BRZOJAVNE VESTI.

Na Češkem se pripravlja „veleizdajniški“ proces po zagrebškem uzoru.

Hišne preiskave. 270 čeških društev razpuščenih. Mnogo oseb aretiranih.

PRAGA 8. Včeraj je bilo v kraljestvu Češkem razpuščenih 270 društev narodne delavske organizacije. Vršilo se je neštevilno hišnih preiskav. Premoženje razpuščenih društev je vlada zaplenila. Aretiranih je bilo neštevilno oseb. — **Društva, katera so bila razpuščena, so štela 15000 členov, večinoma mladih ljudi.**

Novi ruski trgovinski minister Tirmirjosev in slovanstvo.

PETROGRAD 8. V Moskovskem borznem odboru je govoril novi trg. min. Tirmirjosev meji drugim sledilci: S čustvom boli in globoko žalosti se dotaknem kočljivega vprašanja o našem položaju na polju mednarodnih dogodkov. A ne sme se pustiti premagati od teh občutkov, pa naj bi bili isti še tako globoki in opravičeni. Ni dvoma, da naš glas pri mednarodnih dogodkih mogoče ni bil tako uvaževan, ne tako merodajen, kakor bi to pritakalo moči in ugledu Rusije. A mislim da je to mimogrede. Naši ideali ne morejo biti vničeni skozi eno ali drugo kombinacijo na zapadu. Nam vsem je ideja združenja vseh Slovanov enako draga. Ona ne bo v ruskih srcih in ruskih mislih nikdar udušena. Ta ideja bode v nas živela jednako zastavi narodnega čustvanja. Mi moramo na eno misliti: Da nam bode mogoče to idejo preje ali pozneje uresničiti, mora biti država močna, s to ne samo na bajonetih in topovih, ampak v prvi vrsti po blagostanju ljudstva. Zbirajte zaklade za ljudstvo, razširjajte omiko, napravite kolikor mogoče materialno zadovoljnih ljudi in politična moč, ter politični uspehi Rusije bodo dosegli ono mesto, katero jej pritiče.

Pogreb Sonnenthal.

DUNAJ 8. Danes se je ob ogromni udeležbi vršil pogreb gledališnega igralca Sonnenthal.

Zepet potres v Messini.

MESSINA 8. Sinoči ob 9. uri 45 min. je bilo čuti tukaj močan potresni sunek s podzemskim bobnjenjem.

Maroko.

PARIZ 8. — Minister za unanje stvari Pichon je vsprejel danes francoskega odposlanca v Tangerju, Regnaulta.

TANGER 8. Angleška misija je danes predpoludne odpotovala od tukaj.

Ruska železniška obligacija v Berlinu.

BEROLIN 8. 4 1/2% obligacije železnice Moskva — Kijev — Varoneš, Moskva — Kazan in 4 1/2% obligacije vladivostoške železnice so dosegle na tukajšnjem trgu velik uspeh. Na borzi se govori, da je podpisana svota prekoračila nameravano izdajo obligacij za stokrat.

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. — Piše NIKO NINIO.

Nič, je odvrnil oni.
Nič?!

Da, nič!

Mislil ipak, da moramo vsaj počakati, kaj ukrene naš odbor, a do tedaj da ustavimo vsako delovanje.

Trajkovič je molčal.

Ipak ostanek tu do jutri. Pričakujem vsaki hip kako poročilo odbora.

Ne počakam nič. Odišem takoj za svojo četo.

Potem pošlješ za gotovo kakega četnika, da te po istem obvestim.

Posljem je odvrnil Trajkovič, se obrnil in edel.

Ostala trojica je gledala začudeno za njim, dokler jim ni izginil izpred oči.

Tudi ta je bila Trajkoviču podobna, je spregovoril končno Spasovič.

Pouki aneksijske politike.

Pod tem naslovom je priobčila graška „Tagespost“ te dni članek, ki mu je predmet označen že v naslovu.

Tendenco temu članku je možno označiti s par besedami: Nemci so jedini, na katere se more zanašati avstrijska država, ker vse drugo gravitira kam drugam, je torej nezvesto in tu pa tam celo direktno izdajalsko!

To bi bil kratki smisel dolzega članka v graškem listu.

Najpreje zavija člankar pobožno svoje nemško oko proti nebu in milo toži zbog grozne krivice, ki se je delala Nemcem dolej s tem, da se jih je sumničilo, da niso zvesti ali da so vsaj brezbržni do države. Glavna taka klevetnika da sta bila nekdanja ministrska predčednika grof Tasffa in Baden, ki sta na dvoru razširjala mnenje, da Nemci ni možno vladati in se opirati nanje na vodstvu svetovne politike.

Zaustavimo se malce, predno navajamo dalje iz izvajanj graškega lista. Spominjamo se historičnih dejstev, ki jih ne more utajiti nikdo. Grof Tasffa ni trehalo čisto nič obrekovati, ker so Nemci sami poskrbeli, da je bilo jasno vsemu svetu, da država ne more — da govorimo s „Tagespostom“ — računati na Nemce na vodstvu svoje vnane politike.

Bilo je v letu 1879, ko so bili Nemci v najostrejši opoziciji proti Andrasseyjevi okupacijski politiki in so odrekli okupacijski kredit. In dejstvo je, da je morala tedanja nemška vlada apelirati na patrijotizem tedanjih opozicijskih strank, to je Slovanov, da se je v parlamentu na Dunaju dobila večina za odobrenje berlinskega dogovora. A še nekaj drugega, za patrijotizem Nemcev velevarakterističnega je historična resnica. Graški list označa grofa Tasffa kakor klevetnika Nemcev. Dejstvo pa je, da sta baron Prešis in grof Tasffa, ko so Nemci se svojo okupacijsko politiko provzročili padec svojega lastnega nemškega ministerstva — Auerspergovega — hotela etablirati novo vlado brez spremembe sistema, torej novo nemško vlado, a da so Nemci to prepredili se svojo fakijsko, trmo-glavno strankarsko politiko, kakor je bila svoj čas označena tudi z visokega mesta.

Niso bile torej krive „klevete“ grofa Tasffa, ampak politiki Nemcev samih je bila posledica ta, da so jim padli vajeti vladne politike iz rok in da je bil Tasffa posledaj prisiljen iskati podpore pri nemških strankah!

Povrnimo se k nadaljnjim izvajanjem graškega lista.

Vsa ta sumničenja na škodo Nemcev — pravi — so se popolnoma razbila sedaj ob izvajanju aneksijske politike. Sedaj da se je pokazalo, kako da vsa pozicija Avstrije kakor velesile sloni na tesni zvezi dinastije z — Nemci!

Tudi s to svojo trditvijo se je člankar pokazal perfidnega in brezvestnega falsifikatorja dejstev. Namen mu je najbrezobraznejša kleveta na škodo Slovanov! Hotel bi vzbuhati mnenje kakor da so bili ob sedanjem sporu radi aneksije Bosne in Hercegovine, v tem velekritičnem času, ko je grozila monarhijski krvava vojna, Nemci jedini, ki so se stavili državi patrijotično na razpolago. Človek kar ne more pojmiti tolike drznosti.

Da, baš njemu, je potrdil pop. Potem, ko je odšel Trajkovič, tudi daljni ostanek Laza in popa v koči ne bi bil imel nikake svrhe več. Zato sta se vrnila v Črnopolje, vzemši seboj Danico.

XXVII.

Po vsem tem, kar se je bilo dogodilo v zadnjih tednih, je sklepal pop Vasilij, da se pripravlja nekaj izrednega. Husejn-bega hitri povratek, njegovo zažuganje, da se mora čuvati življenje in lastnino raje, in konečno proglas Enver-beja, so bile stvari, ki so mu dajale misliti. A on je že toliko pretrpel v svojem življenju, da ni pričakoval nič več dobrega. Tolažil se je samo s tem, da sledijoč slabše ne more priti.

Ipak je mislil, da je konečno najbolje, če se Lazo in Danica takoj združita. Zato je blagoslovil sam, tiho in brez hrupa, srčno zvezo svoje hčerke z učiteljem Lazo Stojančevim.

Pozabljeno je bilo trpljenje, pozabljeno so bile muke, in mlada poročenca sta živela srečno ter stivala trenitke sreče in radosti življenja.

ki hoče potajiti stvari, ki so se godile pred par dnevi in pred očmi vsega sveta: v parlamentu dunajskem, kjer so tudi slovanke stranke — izvzemši par neznanih skupin — dovolile rekrute in izjavile po svojih govornikih, da bodo slovanaki narodi tudi v tem konfliktu vestno vršili svojo dolžnost do države!

A prosimo: slovanaki govorniki so dali tako slovesno izjavo, da si jim je pri tem krvavelo srce vspricho dejstva, da bodo morali avstrijski slovanaki vojski, ako bi prišlo do krvavega konflikta, preliti kri svojih lastnih krvnih bratov! Vzemimo pa nasprotni slučaj: da bi grozil tak krvavi ples z Nemci?! Bi-li avstrijski Nemci storili tako kakor so Slovani?! Kar nič se ne bojimo izjaviti tu svojega trdnega prepričanja, da sedanje navdušenje Nemcev za državo ne prihaja iz zvestobe in ljubezni do države, ampak le iz sovražstva do Slovanov. Da so Srbi — Nemci, bili bi Nemci gotovo nič manje srditi sovražniki Aehrenthalove aneksijske, nego so bili nasprotniki Andrasseyjeve okupacijske politike.

V takem slučaju bi jih hoteli videti mi in potem bi država res dobila pouk, a gotovo ne v smislu, kakor ga piše graški falsifikator in hinavec.

Ta klevetnik izvaja namreč iz dogodkov povodom aneksijske Bosne in Hercegovine v zaključnem odstavku, ki je ob enem najmarkantnejši v vsem članku, ta-le pouk za državo: da se razmere v Avstriji morejo konsolidirati le tedaj, ako je dinastija v tesnem razmerju z Nemci. Na tej podlagi hoče nemški list odpraviti tudi narodne spore v Avstriji!

Za ta nesramna insinuvacija, ki jo stavljajo Nemci naši dinastiji, nas uči, kakli avstrijski patrijotje so ti Nemci, ki se sedaj bahajo se svojim patrijotizmom kakor kakov bahač, ki neprestano rožlja se svojimi tolarji v žepu in se drugim — stidi!

Da, da! Se svojim držnim in nesramnim izkoriščanjem Aehrenthalove aneksijske politike dajajo Nemci nam Slovanom dragocen pouk, ki bi si ga morali mi dobro ohraniti v spominu in srcu za vse bodoče postopanje. Tudi v teh razburljivih časih, ko je grozila nevarnost, da bodo morali tisoči avstrijskih sinov — po večini Slovanov, ker ti tvorijo večino države — žrtvovati zanjo kri in življenje, so mislili Nemci le na svojo strankarsko in nacionalno korist. Pokazali so se torej najhujše strankarske in narodne egoiste, ki gore za državo tedaj, a le tedaj, ko se pretvezna korist države pokriva z njih narodno in strankarsko koristjo!

S svojim zlobnim izkoriščanjem Aehrenthalove aneksijske politike, se svojimi perfidnimi sumničenji na škodo Slovanov bojejo Nemci zavesti dinastijo v politiko gonje proti Slovanom. Lovor-venici, ki jih Nemci ovijajo Aehrenthalu okolo glave radi zaslug aneksijske politike — katerih resnično vrednost nam se le bodočnost pokaže — naj bi se pretverili za Slovanov v trojevo krono na glavo tlačenim in proganjanim!

Bodi nam dovoljena odkrita beseda: če bi hotela dinastija res izvajati takov, po nemških — patrijotih usiljevani jej pouk iz Aehrenthalove aneksijske politike, potem bi možna le ta jedina posledica, da začno Slovani izgubljati vero, da bi jim ta država hotela nuditi pogoje življenja!! In nadaljna posledica,

In videča to srečo mlade dvojice, sta tudi pop in žena mu Jelena še enkrat pomladela, pozabivši prestane bridkosti in težave.

Tu se je kar naenkrat raznesel od sela do sela, od kočje do kočje, od brda do brda glas:

Ustava je dovoljena, svoboda nam je dana!

Po selih in kočah, po brdih in dolinah, po gozdih in planinah je odmevalo v tisoč in tisoč odmevih:

Živela svoboda, živelo bratstvo, živeli narod!

Ljudje so se zbirali, pevali, poslušali goslarja in rajali. To, kar je preje spalo v globini ljudske duše, je sedaj izbruhnilo z elementarno silo na dan ter se združevalo v enem samem vakliku:

Svoboda!

Niso poznali dosedaj svobode; zato niso niti prav umeli pojma te besede. A znali so, da jim ta beseda obeta bolje in srečnejše življenje. Zato niso nehali vaklikati:

„Živela svoboda“!

ki jo moremo prerokovati z matematično gotovostjo?! Katastrofalni dogodki.

Dunajski krogi naj ne pozabijo znanega latinskega svarila: Timeo Danaos et dona ferentes — Bojim se Danajce, tudi kadar prinašajo darove! Aplikacija na naše razmere: Bojte se Nemcev, tudi kadar prinašajo svoj — patrijotizem!!

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

(Nadaljevaoje včerašnjega poročila.)

Včeraj smo izpustili poročilo o zaslišanju dveh tožencev, češ, da ni nič važnega v njiju izpovedbah. Ipak je nekaj momentov, ki bi utegnili zanimati naše čitatelje.

Kakor šestintrideseti obtoženec je bil zaslišan Gjuro Erak, posestnik, trgovec z drobnino in občinski pisar v Dubici. Obtoženec je umel obtožnico in se čuti ravno radi tega nedolžnim. Srbske pesmi je prepeval že kakor mladič.

Ako so se Hrvatje in Srbi stepli, se je zgodilo to radi deklet. Predsednik ga je vprašal radi društva „Kolo srbskih sester“ in koledarja „Vardar“, ki ga izdaja to društvo. Erak ne ve za to društvo, a koledar je kupil lanskoo leto prvikat, ne da bi ga bil čital. Predsednik: „A koledarju je bil priložen zemljevid, ki ste ga vi pribil na zid“. Erak: „To je napravil moj sin Nenad“. Preds.: „A zakaj je to napravil?“ Erak: Jednostavno za to, da bi bil na steni. (Smeh). Preds.: „Ali je velik ta vaš sin?“ Erak: „Sedaj pojde prvikat na nabor. Pisati in čitati ne zna. A kako naj bi tudi znal?! Hodil je pet, šest let v šolo, a potem za govedo“. (Smeh). Preds.: „Ali ste člen izvrševalnega odbora radikalne stranke“. Erak: „Jaz ne vem, kaj je to izvrševalni odbor. Izvoljen je bil nekak odbor, v katerem sva bila tudi jaz in Vašič, a ta odbor ni imel niti sej, niti je kaj delal. Kaj jaz vem, kaj je to?“ (Smeh). Preds.: „Povem vam takoj. Priče pravijo, da ste se sastajali s soobtoženci pri Vašiču“. Erak: „V birtahausu!“ (Smeh). Preds.: Ne, ampak v prvem nadstropju, v privatnem stanovanju, tako pravijo priče. Erak: „Ni to sveto pismo, kar govore priče. Ko grem v gostilno, grem med kmete in ne med gospodo. Jaz sem zabajal tja za svoje groše, da popijem čavo rakije ali piva“. (Smeh). Preds.: „Priče pravijo, da ste vi širitelj pojavov in slik kralja Petra“. Erak: „Vai ti pojavi ne pomenjajo nič. Kaj jaz vem, kakli pojavi so to!“ Preds.: „Pojavi, ki sem vam jih sedaj predložil.“ Erak: „To so slabi pojavi“. (Smeh). Predsednik je vprašal glade sestanka ter kaj in kdo je govoril v izvrševalnem odboru“. Erak: „Nek izvrševalni odbor? Ta odbor nima sej, a niti ne izvršuje ničesar. Vem samo, da sem z Glišo Vašičem v tem odboru, a drugo me ne briga“. (Smeh). „Na sestanku, kjer je govoril pop Joco Jovanović iz Nove Gradiške o programu radikalne stranke, sem si zapomnil samo tri točke“. Preds.: „Katero so te tri točke?“ Erak: Pripovedoval je, da mora delovati srbska radikalna stranka na odpravo davka od psov. (Buren smeh). Naj plačuje gospoda za svoje pse. Potem je rekel, da moramo dobiti svobodno kuhanje žganja, in tretjič, da bomo lahko svobodno sadili tobak. Jaz sem kadelec, žganje rad pijem, a psa potrebujem, pa so mi ostale v glavi samo te tri točke. (Buren smeh). Slike kralja Petra obtoženec

Pozabljene so bile muke, pozabljeno je bilo trpljenje, pozabljeni vzdih, pozabljene prelite solze, pozabljeno je bilo vse gorje.

Nastopila je nova doba, doba bolje, mirneje in srečnejše bodočnosti.

Agi so vabili k sebi podložno rajo v svoje kuile, so se s svojimi podložnimi kmeti poljubljali ter jih pogoščali.

Napččila je nova doba, pozabljeni so bili stoletni predsodki, vse je bilo srečno in zadovoljno.

Tudi pop Vasilij se je z drugimi vred veselil, akoravno ni mogel prav verovati v odkritostno preobrata. Prišlo mu je vse preveč nepričakovano in prenaglo.

Lazo pa se je spomnil na Trajkoviča in čim je doznal za splošno pomiloščenje, je takoj hitel do Spasoviča, da bi potem njega obvestil Trajkoviča, da se lahko povrne med ljudi.

In ke se je par dni kasneje oglašil Trajkovič pri Spasoviču, mu je ta poleg pomiloščenja naznanil tudi ukaz srbskega revolucionarnega odbora, da se ima podati s svojo

ni imel. Taka slika bi stala 50 do 60 kron za katere bi on raje kupil kravo.

Prišel je na vrsto sedemindeseti obtoženec Gliša Vašič, posestnik in gostilničar. Na vprašanje predsednika je izjavil, da on nič ne ve o vsiljanju srbskega grba v srabce, ker ni mladič ter se ne briga za ženske srabce, niti ne prihaja v dotiko z dekleti. (Smeh). Preds.: „Privikrat so napadli Srbi Hrvata ravno v vaši krčmi“. Vašič: „Mene takrat ni bilo doma. Če sem jaz doma, primem vsakega, ki se hoče pretepati za vrat ter ga vržem ven“. (Smeh). Preds.: „Toraj vi ste obenem birtaš in venetalec?“ (Smeh). Vašič: „Imam močnega sina, pa ako treba zagrabiva razgrajča oba, ter ga vrževa ven“. Preds.: Ali ne bi bilo bolje z lepa? Vašič: „Z onim, ki se hoče tepsti, ni mogoče z lepa postopati“. Preds.: „Jaz ne poznam vaših navad v Dubici“. (Smeh). Tako se vodi v Zagrebu „veleizdajniški“ proces!

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu — škandal in nesmisel.

Včeraj smo podali kratek ekscerpt iz članka, s katerim je list „Die Zeit“ izrekel najstrožjo obsodbo nad „veleizdajniškim“ procesom v Zagrebu. Naj podamo tu še nekoliko misli iz teh nepobitnih izjavljanj.

„Die Zeit“ izvaja:

„Ravno političke procese treba voditi z največjo mirnostjo in objektivnostjo. A da v Zagrebu temu ni tako, to opazujemo tudi iz daljave. Kakov proces je to, ako državni pravdnik o dejstvenih dogodkih, ki da so se vršili v preiskovalnem postopanju, podaja apodiktične izjave, a ob enem zabranjuje braniteljem in tožencem vsako repliko; ko se predsednik daja rabiti kakor pokorno orodje za prezezanja drž. pravdnika? In krona vsemu: predsednik ne spušča le cele toče disciplinarnih kazni, ampak izključa tudi vse obtožbe za par dni od razprave!!! Ali je to še evropsko sodno postopanje?!

Ta proces je škandal za vsomonarhijo, stavlja nas pred inozemstvom v slabo luč in napravlja utia kakor da se hoče žnjim naravat opravičevati stremiljenje ven iz državne zveze, v kateri so možne take stvari. In kaj pravi baron Aehrenthal k tej žalostni sodni — burki? Zagrebški toženci niso vendar nikakoli roparji ali tatovi, ki se jih mora brezpogojno preganjati. Njihovi pregreški so politične naravi. In ali se ima tak proces uvesti ali ne — to je pred vsem politično vprašanje. V Avstriji smo že davno prišli do tega, da se na to vprašanje odgovorja z ne!! Tudi pri nas je bilo političnih procesov v obilici, ali ravno s konservativnega državnega stališča interesov smo nabrali s takimi procesi jako žalostnih izkušenj. Ali se ogrska in skupna vlada nočeta okoristiti na skušnjah avstrijske vlade?

Položaj sedanjega časa napravlja iz jugoslovanstva posebno važnega činitelja; zato bi se morali izogibati vsemu, kar bi moglo veksati razburjenje teh itak kaj razburljivih plemen. In to specijelno, kar se tiče Srbov — saj vendar ne iščemo novih zapletljiv srbij, ampak si želimo mirnega sosodstva. Čemu torej izbrakovati stvari, ki morejo Srbstvo to in onikraj meje spravljati v vedno nove emocije? Zagrebški proces, je bil že za časa vojne nevarnosti brez smisla, danes, po vpostavljenju miru, je podvojeno nesmiseln. Zastonj zasledujemo kako korist, kako pametno politično svrhu, ki naj bi se dosegla s tem. Beda to je bilo, da se je sploh začelo s tem brezsmotnim procesom; ali, ker sedaj ni drugače, nego da se ga dovrši.

Ti nazori so tako veljavni, da jim mora pritrditi vsakdo. Ta proces je zares škandal in nesmiseln. Ali če je že proces sam na sebi škandal, je pa dejstvo, da je tudi slovanski listov, ki ta škandal direktno ali indirektno opravičujejo — še več škandal.

Četo takoj v Bitolj na slavnost proglašenja svobode. Trajkovič se je brez drugega pokoril dobljeni zapovedi. V Črnopolju so se pridružili njegovi četi tudi pop Vasilij s svojo ženo Jeleno, Lazo z Danico in še mnogo drugih seljakov iz črnopoljske parohije.

V Bitolju so vsprejeli Trajkovičovo četo z velikimi častmi. Ob urodu v mesto jo je čakala turška vojaška godba, ki je svirala himno svobode. Z godbo na čelu je stopala četa med špalirjem vojakov in neštevilnega ljudstva do trga, ki se je imenoval preje Osman-pašev trg, a je bil sedaj prekrščen v „Trg svobode“. Sredi trga je bil postavljen oder, okoli katerega so se bili zbrani razni četniški vojvode, turški častniki in drugi odličnjaki. Bili so tu poleg Trajkoviča srbski vojvode: Skopljanč, Grigorev, Daresinski ter mnogi drugi; bolgaraki: Sandonski, Panica, Tanajev itd. Od begov in agov so bili najodličnejši: Husejn - beg, Osman - beg, Muharen-beg, Hasan - beg in Kadri - beg. Na prostranem trgu pa je bilo na tisoče naroda; tiščala se je glava pri glavi.

(Dalje).

DOGODKI NA BALKANU.

BOSNA.

Deputacija radi agrarne banke v Bosni se ne pripravlja.

SARAJEVO 8. Vest, da se pripravlja iz Bosne deputacija, ki naj bi zaprosila za hitro rešitev vprašanja agrarne banke za — Bosno, ne odgovarja resnici. Na tako deputacijo ni nikdo mislil, najmanj pa skupni finančni minister Burijan.

Bosanci proti delitvi dežele.

SARAJEVO 8. Z ozirom na vest v „Pokretu“, da se namerava Bosno in Hercegovino razdeliti v dva dela, ugovarjajo časopisi vseh strank nameravani razdelitvi dežele.

Bosna in Hercegovina.

DUNAJ 8. Neki tukajšnji list poroča, da bode objavljen za praznike volilni red za bos. herc. deželni zbor. Takoj po praznikih se pošlje rezerviste domov. Isti bodo odpušteni v istem redu, kakor so bili pozvani, tako da bodo do sredi maja že vsi doma.

ČRNOGORA.

Črnogora je popustila.

DUNAJ 8. Črnogorska vlada je obvestila a. o. odposlanika na Cetinje, da je pripravljena, se podrediti odložbi velesil glede premembe člena 29. berlinskega ugovora. Istodobno je naslovila črnogorska vlada na italijanskega odposlanca na Cetinju noto, v kateri izjavlja, prostovoljno, da ostane v Baru tudi nadalje trgovska luka, da ista ne bo ovirana v svojem razvoju po neprilicnostih, katere lahko zadensjo vojno luko. Knežja vlada se zabavljuje kraljevski italijanski vladi za storjene usluge, izjavlja da želi obdržati s sosedno Avstro-ogrsko monarhijo prijateljske odnose ter upa, da bode tudi avstro-ogrška vlada pokazala popolno zaupanje do črnogorske vlade.

Avstro-ogrski odposlanec je odgovoril, da je a. o. vlada vzela z zadovoljstvom na znanje izjavo knežje črnogorske vlade, ter da je pripravljena se ozirati na izražene želje, ter privoliti v premembo čl. 29. berlinskega dogovora. Ker je z izmenjavo teh not odpadel zadnji razlog, radi kojega so držali pod orožjem naše sinove, može in rodbinske očete, upamo da bode isti v kratkem odpušteni.

Avstro-Ogrska in Črnogora.

DUNAJ 8. „Fremdenblatt“ konstatuje z zadovoljstvom, da znajo merodajni črnogorski krogi prav soditi pripravljenost s katero želi Avstro-Ogrska ustreči željam Črnogore. Ako bi se tudi dalo črnogorski noti v formelnem oziru marsikaj ugovarjati, je treba priznati, da je položaj črnogorske vlade jako težaven. Zato ne kaže itega še bolj obteževati. Vsekako gre italijanski vladi zabvala, da je bil konflikt tako hitro poravnat.

SERBIJA.

BELIGRAD 4. Vlada je imenovala svojim pooblaščenecem v trgovinskih pogajanjih z Avstro-Ogrsko bivšega ministra za trgovino Popovića.

Nov tiskovni zakon v Srbiji.

V Srbiji imajo sedaj popolno tiskovno svobodo. Sedaj pa se dela na to, da bi se tiskovni zakon povsem predelalo. Pred vsem bi se imelo zabraniti kolportaža na ulici.

Ne verujemo, da bi bilo mogoče dobiti v srbski skupščini večino na tako premembo tiskovnega zakona. Srbi imajo danes menda v celi Evropi najliberalnejši tiskovni zakon. Tej okolnosti in svobodni kolportaži se ima srbsko časopisje zabvaliti na svoj razroj tako, da izhaja samo v Belemgradu preko 20 dnevnikov. Ako bi omejili tiskovno svobodo, osobito pa ako bi zabranili prodajo na ulicah bil bi zadav srbskemu časopisju smrtan udarec.

Srbska princa.

BELIGRAD 8. Govori se po mestu, da bivši prestolonaslednik Gjorgije neče zapustiti dežele, dokler ne dobi izplačan en milijon dinarjev, katere mu je obljubil Pašić, ako se odpove prestolu.

Prestolonaslednik Aleksander ne pojde v inozemstvo, ampak bode nadaljeval svoje navke doma v Belemgradu.

BOLGARIJA.

SOFIJA 8. Rasofilski list „Den“ zagovarja ozko zvezo med Rumunijo in Bolgarijo, ki bi bila umestna, izlasti sedaj, potem ko je rumunska vlada podelila prebivalcem v Dobruži vse državljanske pravice.

CARIGRAD 8. Grški patrijarhat je izročil včeraj porti spomenico in listo grških cerkev in zavodov v Bolgariji, ki jih je bolgarska vlada zaplenila. Patrijarhat zahteva, da se povodom ureditve bolgarskega vprašanja, odškoduje Grke.

TURCIJA.

CARILRAD 8. Armenski odbor prerediti tukaj jutri velik shod. Na shodu se bo zabteralo, da se raztegne vojaška dolžnost tudi na nemohamedance in da se odpravi taksa za oproščevanje od vojaške službe. Shodi z enakim dnevnim redom se bodo vršili tudi po drugih mestih. Razpravljalo se bo tudi, o tem, da bi se Armenci pridružili propagandi od strani Grkov.

Strankarsko vrvenje v Turčiji. — Umor liberalnega urednika.

CARIGRAD 8. Tukaj je bil umorjen na mostu Galata, Hasan Felunji, glavni urednik lista „Serbesti“.

„Serbesti“ zastopa ideje liberalne unije, ter je strašno napadal mladoturški odbor, a

napadal je opetovano tudi armado in posamezne osebe.

Javno mnenje obdojuje mladoturški odbor, da je naročil ta umor.

Morilec je baje nek kavalerijski častnik. Spremljevalec umorjenega glavnega urednika, kateri je podoben ravnatelju „Serbesti“ je bil ranjen.

Umorjen Hasan Fehnis je bil 32 let star; pod starim režimom je živel v proganstvu. Da si je bil poprej sam član mladoturškega odbora, je v svojem listu isti odbor strastno napadel. Vršile so se velike demonstracije proti mladoturškemu odboru. Demonstranti zahtevajo, da se ima najti morilec in istega strogo kaznovati. Mladoturški govorniki so vendar odločno nastopili proti tditvi, da se gre tu na politični umor.

Pogajanja z Bolgarsko.

CARIGRAD 8. Danes predpoludne se je vršil izredni ministrski svet, ki se je bavil s pogajanj z Bolgarsko. Popoldne so se nadaljevala pogajanja med turškimi in bolgarskimi delegati. Na bolgarski strani se nadejajo, da se pogajanja brzo končajo, vzlic temu, da stavlja jo na turški strani visoke zahteve glede vakufa, to je 60 milijonov.

Minister Liapčev je dal namreč tozadevno odločno izjavo. Grški patrijarhat zahteva za zaplenjene grške cerkve in zavode v Bolgariji okrog 10 mil. frankov.

CARIGRAD 8. Senat je danes na svoji seji v načelu vsprejel sporazumni zapisnik. — Definitivno ga vsprejme pa še le na sobotni seji.

CARIGRAD 8. Zbornica je s 123 glasovi Mladoturkov, Staroturkov in dubovnikov vsprejela šibanje za potepuhe. Proti je glasovalo 123 poslancev, to je liberalna unija in kristijani. Govornik opozicije Imaíl Kamal je izjavil, da je Turčija z vsprejetjem šibanja izgubila svoje stališče kakor moderna država, ki je je zavzela od pariškega kongresa.

OGRSKA.

Svoboda na Ogrskem.

Iz Brna poročajo: — Proti veroučitelju češke realke v Gölingu, profesorju dr. Količku, je na Ogrskem izdana tiralnica, ker je v stvari znanega župnika Hlinke posredoval v Rimu.

HRVATSKA.

Odcepljenje reke od senjske škofije.

„Hrv. Pravo“ je zvedelo iz Rima, da si ministra Josipovića, in Apponyi in guverner grof Nako prizadevajo, da bi izbojevali odcepljenje reške župnije od senjske škofije. Kakor pravi omenjeni list, ima ta akcija nado do vspeha.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Avstrijski proračun vojne mornarice. „Berl. Tageblatt“ poroča z Dunaja, da bo vlada zahtevala znaten povešek proračuna vojne mornarice. Razun ladij, ki jih sedaj gradijo, namerava zgraditi tri vojne ladije tipa Dreadnought. Proračun vojne mornarice, ki znaša sedaj 63 milijonov, se v letu 1910 poviša na 110 mil. kron.

Novo portugalsko ministertvo je sestavljeno. Predsedstvo in vojno je prevzel Sebastian Telles.

Sestanek francoskih škofov se bo vršil v Rimu 18. t. m. Škofje bodo razpravljali o položaju cerkve na Francoskem in o postopanju na prihodnjih parlamentarnih volitvah.

Imenovanje novih kardinalov. Iz vatikanskih krogov se doznaje, da bo imel papež meseca junija konzistorij, na katerem bo imenoval več novih kardinalov.

Romunski parlament je s posebnim kraljevim dekretom razpuščen.

Dnevne vesti.

Trgovinski minister dr. Weiskirchner v Trstu. — Včeraj je trgovinski minister dr. Weiskirchner nadaljeval svoje obiske po raznih zavodih in ustanovah. Ob 10. uri predp. ogledal si je poštno poslopje. Od tam se je podal na pomol sr. Karla, kjer se je vkrcal na krov vladnega parnika „Audax“ s kojega si je ogledal delo v luki pri sv. Andreju. Ministra so spremljali namestnik, voditelj pomorske oblasti itd. Od sv. Andreja se je „Audax“ obrnil proti prosti luki, kjer so gospodje zapustili parnik, ter se takoj podali na Lloydov parobrod „Bohemia“, kjer je dal predsednik „Lloyda“ dejeuner.

Pri šampanju so ti gospodje obljubovali za Trst vse mogoče in nemogoče. Ako se spolnijo vse te obljube, se približujejo za naše mesto zlati časi.

Da vidimo — je rekel slepec!

Neko časopisje! — Prejeli smo: Naloga listov je, da ljudstvo izobražujejo, da ga informirajo o vseh dogodkih, ki se vrše po širni zemlji. To bi bil pravi „idealni“ smoter modernega časopisja. Tega načela se drže tudi vsi pošteni listi. Poročila, ki jih podajajo svojim čitateljem so resnična in vsakdo izpозна, da je listu res do tega, da ustreza čitateljem, ne da bi vzbujali v njih zle nagone. Takemu časopisju vsa čast!

Žalibog pa ekzistira tudi časopisje — ako je smemo tako imenovati — ki ne pozna poštenja, ki ne pozna ahamote in čegar izdajatelj niso nič drugega nego brezsrčni „afaristi“. Mišlimo časopisje, h kakršnemu spada tudi naš „Piccolo“. Nekateri pravijo, da so

„Piccolove“ zasluže za tržaško občinstvo neprecenljive. — Menijo, da je le on izobrazil tržaške meščane. Prepričajte se sami! Evo vam nekaj naslovov njegovih člankov, „Il russo nel baule“, „L'affare Steinhil“, „Suicidio o delitto“, „Una lugubre scoperta“ itd.

Že pri čitanju teh naslovov se človeku skoraj ježe lasje. Kaj pa še le potem, ko čita dolga poročila o takih senzacionalnih dogodkih v njih vsestranskih podrobnostih? Opisuje vam najgrobe in najbrutalnejše stvari na tak način, da človek skoraj obžaluje svobodo tiska. Kaj pomaga, da se ljudem poveduje moralnost, ako se jih pa ob enem na tak način navaša ravno v nasprotno? Ni čudno ako ljudje izvršujejo take zločine, pri katerih se nam dozdeva, da ima zraven sam satan svojo roko. Velik del zalog na „izobrazbi“ teh zločinov, gre gotovo takemu časopisju.

Pomislite le, da tak „amrad“ pride v roke neizkušenim mladščem, da, celo otrokom. Fantazija takih čitateljev se vam naravnost navdušuje za tako — romantiko.

Tako se pelagoma vzgaja prave praveste zločince. La oglejte se malo po takem časopisju.

Polovica tega „vzgojitelja“ je napolnjena s takimi poročili. Dozdeva se nam skoraj, da je človek postal žival ali še nekaj slabšega. V teh poročilih opisuje le to, kar človeka mika, kar mu provzroča hipno naslado, kar je „pikantno“ in kar razdražuje dušo. Človek je že sam po sebi nagnjen k hudemu. Kaj postaja še le po takem čitvu? Posledice take „izobrazbe“ se že širijo tudi pri nas in ni ga skoraj dneva, da bi se kaj ne zgodilo, kar ni v posebno čast meščanom. Samomori se vrste drug za drugim. Junski pa so zgolj mladi ljudje, da, še celo petnajst-, šestnajstletni mladčič ali mladenke. Umorilo jih je le tako časopisje. Tako se vzgajajo hudodelniki! Ti vam pridno segajo po časopisju, da se — „izpopolnjujejo“ v svoji „stroki“.

Ali je možno, da bi taka vzgoja dajala koristnih državljanov?!

Tako časopisje krađe denar ljudem iz žepa in jim v zahvalo vzgaja še zločince. To so pravzaprav moderni „tatovi in zapeljivci“, ki pa žalibog ne spadajo pod nobeden zakon.

Primeru ste zavrnili tiste pobožne in brezbožne neodkritosrčne — čudno, da se ta dva ekstrema dotikata ob vsaki priliki, ko se moreta zaganjati v našo narodno stranko — ki so nastopili proti vam s smešnimi obtožbami radi tega, ker ste podrobneje poročali o procesu Föhransperg. Pojasnili ste jim, da ni glavno, o čem se poroča, ampak kako se poroča. Izlasti treba opozoriti njih, ki vedno naglašajo svoje versko stališče in ki so vas prijeli radi poročila o procesu Föhranspergovi, da je ljubljanski „Slovenec“ — da si ni tržaški lokalni list — prinesel v svoji sobotni številki 5 kolon dolgo poročilo o tem procesu. Kar ni „Slovenec“ greh, menda tudi „Edinosti“ ne bo. Ali obenem ste izjavili, da ste tudi vi sovražniki tistega časopisja, ki se svojim načinom poročanja špekulirajo na človeške zle nagone, opisujejo zločin v vabljivi luči.

Proti takemu časopisju hočem spregovoriti tudi jaz.

S—c.

Seja prometne komisije. Včeraj se je pod predsedstvom trgovskega ministra dr. Weiskirchnerja vršila 8. seja prometne komisije. Seje so se udeležili namestnik, sekcijski načelnik vitez Fries, župan Sandrinelli, predsednik trgovinske zbornice, ministerjalni svetnik Dalles, ministerjalni svetnik dr. Prantner in zastopniki raznih oblastej in interesentov.

Po daljšem govoru ministra je komisija prešla na dnevni red ter razpravljala o napredovanju dela v Fran Josipovem pristanu in o vrhulnih stavbah, ki se gradijo v carinski luki.

Tekom razprave je sekcijski načelnik dr. vitez Fries izlasti naglašal, da se še letos zvežeta obrežja VI. in VII. in se na ta način postavi temelj za večji razvoj prometa. Potem se je razpravljalo o predlogu dr. Frey-a glede mednarodne konference o izseljevanju, ki se namerava sklicati. Seja je trajala dve uri.

Hristos voskres! V Zagrebu tiči v temi 53. stoletje bratskega srbskega naroda! V temnici so ti narodni mučeniki le zato, ker so zvesti sinovi svojega naroda in zato, ker so bili pozvali vsa svoje sile v korist in probujo svojih bratov.

Že skoraj osem mesecev trpe ti naši bratje po zaporih, a sedaj so izročeni na milost in nemilost neusmiljenega državnega pravdnika Accurtija in istotako neusmiljenega predsednika veleizdajniške razprave v Zagrebu!

Vsi Slovani in — lahko rečemo — vsi civilizovani svet spremlja z največjim gnusom ta proces — škandal. In vse, vse se zgraža na tem, da se v 20. stoletju more in sme vršiti taka — justica. Angleži, Francozi, Italijani, Nemci in celo Turki se škandalizirajo nad aličnim državnim nasilstvom!

Nas Slovane proganjajo, ker hočejo za vsako ceno imeti med nami veleizdajalcev! — Nam pa krvavi srce, ko vidimo, kako se plačuje sinove naroda, ki je bil vedno lojalen in ki je prelil cele potoke krvi v obrambo ravno one domovine, ki naj bi jo bil sedaj izdal in ki ga danes tako neusmiljeno proganjajo!

„Pravico v grob so devali, pri grobu jaz sem bil“, pogrebci so prepevali, a jaz solza sem lil! „Tako je pel naš glavni planinski slavček — in tako plakaje govorimo mi vsi — vsi!

Celo dunajska „Die Zeit“ se zgraža nad nezasišanim proganjem 53 nedolžnih žrtv, pozivajoč kompetentne faktore, naj že stori konec ti nezasišani brutalnosti! Mi se pridružujemo vsemu civilizovanemu svetu in zaklinjamo odločujoče kroge, naj že vendar enkrat naredi konec tej nezasišani sramoti in naj ne mučijo več naših in arc vseh poštenih Slovanov.

Dajte! Pošljite trpine domov! — Naj v objemu svojih dragih po tolikih mukah zopet diha avobodni zrak in naj tudi oni, ki niso, kakor je ves svet prepričan, zagrešili nič kaznjivega — naj tudi oni smejo vslikniti svojcem: Hristos voakresé!

Najlepši dar Srbstvu, vsemu Slovanstvu in civilizovanemu svetu bo to, ako mogoča roka potegne črto preko vse zagreške „komedije“ in s tem skuša vsaj deloma popraviti kar so mogli zlobo in neprimisljeno zagrešili proti 53 nesrečnikom, njihovim družinam, njihovemu narodu in proti nam vsem, vsem!

Izseljevanje v Ameriko. Opozarjamo naše ljudstvo, da se razmere v Ameriki (namreč v Združenih državah severoamerikanskih, kamor se izseljuje največ naših ljudi), nikakor še niso toliko zboljšale, da bi obetale izseljenecem ugodno eksistenco. Rokodelci in navadni delavci sploh niso sposobni pričakovati službe. Svarimo torej kar najodločneje pred izseljevanjem.

Umivanje nog. Včeraj na veliki četrtki je v baziliki sv. Jušta po pontifikalni maši škof mons. Nagl umil noge 12 starčkom, ki so bili izbrani deloma od uprave javne ubožnice, deloma od škofijskega ordinarijata. Vseh 12 starčkov šteje skupaj 971 let. Najstarejši je star 89, najmlajši 76 let.

Pravična naredba. Kakor doznajemo, je uprava mornarice izdala naredbo, s katero se nalaga vsem učiteljem mornariških šol, da se morajo naučiti hrvaški. V prihodnje bodo imeli za vsako izpraznjeno mesto prednost učitelji iz Primorske, Dalmacije in Kranjske, ki bodo morali poznati hrvaški ali slovenski jezik. Ta naredba vojne mornarice nas veseli, ker daje dolžno pažno hrvaškemu in slovenskemu jeziku. Opozarjamo naše čitatelje na to naredbo.

Štrajk lekarniških asistentov. Konflikt, ki je že dlje časa obstajal med tukajšnjimi lekarniškimi in asistenti, je prišel včeraj do izbruha. Skoraj vsi asistenti so opoludne stopili v štrajk. Vzroki so sledili: Lani so tukajšnji lastniki lekarn privolili v provizorično uravnavo plač asistentov. Med tem so lastniki pristopili k državi zvezi lekarnarjev in od iste odvisni penzijski zavarovalnici ter sprejeli za vse avstrijske lekarniške asistente veljavni načrt za plače. S tem pa se čutijo tukajšnji asistenti prizadetimi, ker bi zlasti mlajši pri tem izgubili od 10 do 30 kron na mesec. Nova regulacija je morala stopiti v veljavo 1. m. Asistenti pa so protestirali proti znižanju plače in zahtevali, naj se ustanovi deželno penzijsko zavarovalnico. Ker so bila pogajanja brezuspešna, so asistenti oklenili štrajk. Le štirje baje delajo.

Poroke, rojstva in smrti. Od 28. marca do 3. aprila se je v tržaški občini poročilo 16 parov. Rodilo se je 117 otrok, in sicer 65 moških in 52 žensk, od teh 16 nezakončnih. Umrla je 123 oseb, in sicer 62 moških in 61 žensk, od teh 38 izpod enega leta.

Tržaška mala kronika.

Odmev z nedavnega krvavega čina. — Natel Cimolino, oni, ki je bil v torek po noči zaboden z nožem v srce, bori se še vedno s smrtjo in življenjem. — Noče povedati imena ranitelja, bržkone zato, ker se hoče sam maščevati nad njim. (Cimolino je bil sam večkrat kaznovan). Komisariat pri Sr. Jakobu pa je še isto noč aretirat dva individua, ki sta se oni večer nahajala s Cimolinom in s katerim sta — kakor se je dognalo — skupaj vkradla nekega petelina. Ista sta: Viktor Požar, star 20 let, težak iz Treta, stanujoč v ulici S. Marco št. 29, in Angel Zavutia, 19-leten težak iz Trsta, stanujoč v ul. S. Maurizio, oba ne prav dobro zapisana v registri policije. Pri prvem se je našlo več vetrihov. Pri izpraševanju sta večkrat padla v protiselje.

Izseljenci na povratku. Včeraj zjutraj je po 14 in pol dnevni vožnji priplul iz New-Jorka v Trst parnik A. A. „Marta Washington“. Izkrat se je tukaj 409 emigrantov, večinoma iz Ogrske in Hrvaške.

Goljuf Včeraj je bil aretiran nek Rudolf Falconeth, stanujoč v ul. Nuova št. 21 radi zločina goljufije. Isti je potom nekega posredovalca Amadei sprejemal uradnike za namisljena mesta. Dajal si je izročiti od svojih žrtv svoto denarja. Tako mu je Viktor Picceles iz Messine izročil 300 K. Humbert Zemlič 20 K Josip Gustinčič 50 K. Hotel je še več izvabiti, ahi ni šlo. Zdi se, da je še več oškodovanih ljudi.

Padel z okna. Ivan Predonza, star 54 let, stanujoč na Verdelli št. 829 nezaposlen sluga, je včeraj, da bi prisluži kak vinar, šel v neko stanovanje hiše št. 74 v ul. Giulia, da bi spraval stran zunanje steklene šipe na oknih in jih nadomestil z vetrnicami. Pri tem je zgubil ravnotežje in padel na ulico. K sreči njegove poškodbe niso smrtne.

Nenadana smrt. Prodajalec rib Angel Naccari, star 40 let, stanujoč v Androni Porta št. 1, je imel pred sinočnjem napad hipe slabosti. Njegov brat ga je po kočiji

spremil v lekarno Suttinovo. Tu so, spoznavši nevarnost slučaja, poklicali zdravniško postajo. Ko pa je od tam prišel zdravnik, je bil Naccari že mrtev. Na zahtevo brata so truplo ponesli na dom.

Koledar in vreme. — Danes: Veliki petek. — Jutri: Velika sobota. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16.0 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Temperatura mila. V začetku lepo potem motno.

Naše gledališča.

Na velikonočni ponedeljek dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer se uprizori na našem odru zopet noviteta (!) in sicer tridejanska veseligr

Tretje zvonjenje

Češki jo je episal znani dramaturg V. Stech, avtor večje vrste prav izbornih komedij. Naša igra se je nalašč za tržaško gledališče poslovenila in ni bila doslej še na nobenem slovenskem odru uprizorjena. Za zabavnost in priljubljenost tega komada je zadosten dokaz dejstvo, da je doživel češki original že pet (reci pet) natisov! Pisatelj s finim humorjem in pristno življenjsko vernostjo riše in črta značaje in prikazni malomestnih velikanov, ki se napihujejo kakor purani, pa jih vsekakor neredno izvršenem kolovozu vsakdanjosti spravi v velikanse zadrege, kar prijetno draži naše živce in povzroča bučen smeh pri gledalcih, ki zro na te „Bucke“ iz „Kurje vasi“ z višine seveda. Omeniti treba, da bodo nastopili pred nami oče župan Peharec, ki može baš danes svojo hčer, včeraj pa so bili celo predsednik porotnikov, kar jim še vedno hudo roji po „kodrastih“ možganih; videli bomo tudi gospoda podžupana Košarja iz „Prči dola“, kjer imajo „policijski referat“ in so sila strogi. Mati županja sicer niso niti posebno važna oseba, ali skrbna mati so in dobra družica. Njuna edinka Roža, ki se ima danes poročiti — o to vam jo zanimiva putka, če treba pa še bolj samozavestno nastopajoča doktorica, kadar stoji nasproti konkurentinji. In kaj še-le mlada vdova gospa Kaveličeva, petična, lepa in ponosna dama, ki jo najbolj tišči da nosi to ime in da je bil njen ranjki — „vrvar“. Sol iz mesta in sol igre je duhoviti ženin dr. Slnsec. Za gibanje in smeh bo marljivo skrbel gospod Pilz z Dunaja, več kot dvomljiva eksistenca.

Prav hvaležna uloga je odkazana svatbenemu drugu, Slnčevemu prijatelju Zvezdin-skemu pesniku, kakor že ime kaže, človeku, v katerem sti dva duši: ena živi in brepeni pod pseudonimom, druga pa je udana prav trdnim praktičnim nametom. In tudi drugi tipi so vrlo izborni.

Društvene vesti.

„Divji iovec“. Marsikdo se bavi sedaj, ko so napočili tako lepi dnevi, z vprašanjem kako boljše uporabi velikonočne praznike? I kako neki boljše, nego če gremo na velikonočni ponedeljek k Sv. Ivanu, kjer uprizori St. Jakobuska „Čitalnica“ domačo veseligr „Divji iovec“. Začetek ob 4. uri, potem ples. Naši diletantje se potrudijo, da izpade igra čim boljše. Torej na velikonočni ponedeljek k sv. Ivanu.

Darovi.

Dramatičnemu društvu sta podarila v pokritje primankljaja za letošnjo sezono gospoda Mankoč Ivan in Mihelič Peter, trgovca po 100 K, za kar se jima odbor najpriazneje zahvaljuje.

Moški podruž. dr. sv. Cir. in Met. je daroval g. Vrabec K 5. — Denar je vložen v „Tržaški pozojilnici“.

Isti podružnici je daroval g. Babič 2 K. Srčna hvala.

Nar. delav. organizacija

Jutri v soboto dne 10. t. m. bode urad N. D. O. odprt od 3—5 ure pop.

N. N. daroval za N. D. O. kron 10. — Srčna hvala.

Vesti iz Goriške.

Društvo „Nada“ v Sovodnjah priredi na Velikonočni ponedeljek običajno prvo spomladansko veselico s plesom. Vprizori krasno opereto „Planšarica Anka“.

Ker je zveza z vlakom jako ugodna, nasejati se je obile udeležbe.

Mesec dni zopora rade „Abbasso i ščavi“. Včeraj se je vršila pred goriškim okrožnim sodiščem kazenska razprava proti znanemu Luigi Zai radi krikov „Abbasso i ščavi“ ob raznih prilikah lanskega leta, in tudi radi takih krikov povodom bakljade v čast novoizvoljenemu županu Bombigu dne 14. oktobra m. l. Sodnemu dvoru je predsedoval nadsvetnik Rutar. Zaslišanih je bilo več prič. Luigi Zai, ki je bil radi kričanja „Abbasso i ščavi“ že večkrat kaznovan, je dobil na včerajšnji razpravi 1 mesec zopora.

Pogorelo je v nedeljo dopoldne poslopje krčmarja in posestnika Matije Vonsina v Gorenji Trebuš. V hiši je bila nastanena tudi šola. Zgorela je tudi knjižnica 140 zvezkov, rešili so le uradne spise. Vnelo se je bilo v dimniku in skozi dimnik so padle iskre na alumnato streho. Škoda je okoli 7000 K — ali poslopje ni bilo zavarovano.

Tovariši!
Popolnoma novo
Tovariši!

Konsumna zadruga členov N. D. O.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

je odprla svoje prvo skladišče v ulici Bosco št. 17

TOVARIŠI! Za praznike si vsaka delav. družina privošči kaj boljšega. Kar je najboljše, najokusnejšega in najcenej., to je našim članom na ponudbi v skladišču v ul. Bosco 17

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specijalita hlače, jop in srajce za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Pince in presenci

Specijalita presencev iz praženih mandeljev

v pekarni in slaščičarni

Vekoslav Šircelj

ulica Solitario št. 8 (vokal ulice S. Maurizio)

Točna in solidna postrežba.

Prvo primersko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje

Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE Štev. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge. Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastni za to pripravljena suha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE „VACUM CLEANER“.

IN SHRANJEVANJE PREPROG

Točna in solidna postrežba.

Mnenje g. Dr. Jos. Fabricius-a, Dunaj

primarija in docenta

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Naznanjam Vam, da rabim že več let Vaše **ŽELEZ-NATO KINA - VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) toliko v bolnišnici kolikor doma, in da sem dosegel z istim izvrstne uspehe.

DUNAJ, meseca julija 1907.

Dr. J. FABRICIUS.

V DOBROZNANI PEKARNI in SLADČICARNI

VINKO SKERR, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9

0 priliki Velike noči bodo obe moje prodajalnici preskrbljene s poticami in presnici prve vrste. Prodajalo se bo tudi fine slaščice in vino v butelj. Syez kruh 3-krat na dan, moke prvih mlinov. Postrežba na dom.

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Pohištvo

Rafaele Italia

TRST — Via Malanton

= Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perla.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drugi.**

Požar. V nedeljo popoldne je pogorelo poslopje gostilničarja Antona Kodriča pri Nečilu ob Kosovljah. Gašenje je bilo tem težavnejše, ker je divjala silna burja. Pogorelec je bil zavarovan. Ni znano, kako je ogenj nastal. Le sreča je bila, da stoji hiša na samotni.

x Vedno regnicoli! V Gorici kar mrgoli laških podanikov, nastavljenih v vseh mogočih službah in ne mine skorsaj dan, da ne bi bil najmanj eden obsojen zaradi katkega zločina.

Teko je bil tudi v četrtek obsojen 38 let stari voznik Giuseppe Santin iz Assanno Danino, v Videmski provinciji, na štiri mesece težke ječe, poostrene vsak mesec z enim postom in trdim ležiščem, ker je v svoji laški pobožnosti zlorabil neko enajstletno deklico. Le čudno, da okrožno sodišče ni izreklo tudi odgoja iz avstrijskih dežel tega brezsrčnega nesramnega.

x Madebuden deček. Pred dobrim tednom ste javili, da je gorška policija pobrala na cesti štirinajstletnega dečka, ki ni dal na nobeno vprašanje odgovora, marveč je z znamenji mutcev zahteval, da se mu da papir in avinčnik. Na papir je zapisal potem svoje ime in starost ter da je prišel peš iz Messine, kjer je ob potresu poginila vsa njegova družina, on pa je zgubil govorico. Po par dneh poslala ga je policija v Videm; tam ga je odbor za pomoč Sicilijancev izročil neki krčmi v oskrbo. Deček se je vsak dan igral na ulici s svojimi soletniki, ne da bi izpregovoril le besedo. V torek se je nekaj zjezil in je začel poštono oštevati svoje pajdase. To je zvedel tudi tajnik omenjenega odbora, vzel dečka v razgovor in je posnel po njegovi govorici, da govori čisto tržaško laško narečje. Slednjič je prebrisan deček priznal, da je pobegnil od svojih roditeljev iz Trsta, ki imajo v ulici Amerigo Vespucci krčmo, radi strahovanja, ker ni hotel obiskovati šole. Iz Trsta je prišel v Gorico peš, klateč se pri kmetih; ko ga je policija prišla, zmislil si je bajko o Messini. Obvestili so iz Vidma njegovega očeta, Andreja Bonazza; ta je naznanil, da deček manjka od 18. marca, da so ga povsod brez uspeha iskali, ter da mu ni 14 let, kakor je povedal, marveč le 11. Pride ga sam iskat.

Vesti iz Istre.

Iz Boljunca. Botanov Nin iz Boljunca nam je poslal k naši notici o štrajku orehov, popravek, v katerem trdi, da on ni krumiril. Ker pa popravek ne odgovarja zahtevam zakona, smo ga vrgli v koš (popravek namreč).

Od druge strani smo doznali, da je štrajk končal. Nas to le veseli.

Vesti iz Kranjske.

10.000 K državne podpore je dovolilo naučno ministerstvo deželnemu muzeju v Ljubljani.

Deželnim združenim komisarjem na Kranjskem je imenovan dr. Lovro Pogačnik.

Silna burja je divjala v soboto, nedeljo in ponedeljek po vipavski dolini. Ljudje že davno ne pomnijo take.

Italijanskih delavcev prihaja letos manje, nego zadnja leta. V tem tednu je prišlo v Ljubljano 100 delavcev, 60 jih je odpotovalo v Budimpešto, 40 pa v Kočevje.

Vesti iz Štajerske.

Pet volov se je zadušilo v železniškem vozu na poti iz Ogrske v Gorico. Nesrečo so zaznali na Pragerskem, kjer so voz odprigli. Uvedena je preiskava.

Vesti iz Koroške.

Koroški deželni zbor bo sklican baje v drugi polovici meseca aprila.

Koroški deželni zbor. Volitve v Koroški deželni zbor, ki obstoji iz 43 poslancev, so dovršene. V istem bo sedelo 37 nemških nacionalcev, 2 Slovence, 2 nemška krščanska socijalca in škof dr. Kahn kakor virilist.

Razne vesti.

Sokolstvo v Rusin. Rusini imajo v Galiciji in Bukovini okoli 300 sokolskih društev, katere imenujejo „Sokol“ in „Sič“. Vsa ta društva štejejo okoli 5000 členov. Posebno se izčišče v sokolstvu vseučiliška mladina, katere si prizadeva proizvesti v društvi tudi razne druge kulturne ustanove. Med drugim se bavi rusinsko sokolstvo posebno z ognjegastvom, ter si prizadeva napraviti svoje narodne podružnice v tej stroki, ker trpe ruske vasi, ki so lesene in po večem delu s slamo krite, zelo veliko valed požarjev.

Samomor na očetovem grobu. Z Dunaja poročajo: Radi finančnih težav se je na tukajšnjem centralnem pokopališču na grobu svojega očeta ustrelil arhitekt Oskar Marmorek.

Oglaš, poslana, osmrtnice, zahvale, male eglase in v obče kakoršnokoli vrsto oglasov sprejme „Inseratni oddelček“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje levo. Urad je odprt od 9. jutraj do 12. in od 3. do 8. popoldne. Po noči se vsprejema v „Tiskarini Edinosti“.

Najfinejši teran lastnega pridelka na debelo po 24 stot. liter. Pristni tropinovec po K 120 liter. Izvratno belo vino. Poreška klet — Opčine. 683

V soboto se je odprla na novo gostilna na prijaznem škorkoljanskem gričku, od koder se ima krasen razgled na morje in bližnje griče. Točil se bo pravi krasni teran, belo krasno in črno istrsko. Obmejni Slovenci! Ako Vas kedaj dovede pot tod mimo, oglašite se pri Markonu (p. d. Pangos). 685

Nova prodajalnica delikates
Giusepp. Krschovetz
Trst, ulica S. Lazzaro št. 1
TELEFON 20-58

O priliki Velikonočnih praznikov vsak dan novi dohodi najbolj iskanih
tuzem. in inozemskih delikates
najfinije kakovosti in v bogati izbiri. — Posebno pozornost zaslužijo

najfinejše praške gnjati
in jako bogate bombonijere, napolnjene z najkakovnejšimi slaščicami. Dobi se tudi v bogati izbiri kolonijalno blago in jestvine

Sprejmemo se naročila za najfinije slanine rezane in pripravljene za soupers, kakor tudi priprav. rib.

Pivo Porter, Herkules, Spaten, Pilsensko itd.

vedno sveže, držano v ledeni. Pošiljamo na deželo se izvršujejo z največjo točnostjo in natančnostjo poštn. prostu. Brezplačna pošta na dom.

V kratkem izide obširen cenik.

Ustredni banka českých spořitelén v Prahi

Kupon št. 6 akcijs I. II. III. in IV. emisije se izplačuje počenši z dnem 9/4/09

s K 20.— t. j. 5%
in to pri blagajnah centrale in podružnic v Brnu, Lvovu, Trstu in na Dunaju.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vplomu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto kron 30
pol leta „ 20
četrt „ 12
za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo denarico.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

.: Eugenia Cossovel .:

prej ravnateljica Tržaškega grafič. zavoda (Stabilimento grafico Triestino ex R. G. Salom)

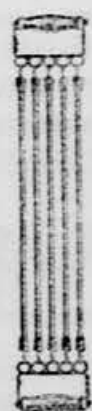
časti se naznaniti slav. občinstvu in cenj. klijentom, da je odprla v ulici delle Poste št. 6

Prodajalnico novih in rabljenih pisalnih strojev vseh zistemov.

Aparati reprodukcije vseh zistemov. — Potrebščine. — Čiščenje in poprave. — Pečati in table.

Gramofoni in slovenske, italijanske in nemške plošče

fini in navadni iz najboljših tovarn. — MENJAVA RABLJENIH PLOŠČ. — Telefon 6-82.

M. Gál,

TRST, Corso 4 GORICA, Corso Verdi 11

Specijalna tvrdka za gumijev. predmete

Gumijeve cevi, gum. posteljnine, gum. podvzglavniki itd.

POTREBŠČINE ZA POSTREŽBO BOLNIKOM. RANOCELNIŠKO ORODJE. IZDELOVANJE ORTOPEDIČNIH APARATOV.

Kilni pasi, opasnice, nogovice in obveze za krtice, ravnodržaji, ortopedični oplečki itd. itd.

Suspensorji, irigatorji, sikalice, inhalatorji in mrzlični termometri.

Mila, dišave, toaletne potrebščine in ščetke.

PRISTNI ANGLEŠKI PLAŠČI. — — — — — RUSKE GALOŠE.

HIGIJENIČNI PREDMETI

300 litrov mleka jako dobrega imam za takoj ga oddati. Več pove Ivan Vidmar, 649 Črnivrh nad Idrijo.

Proda se ali odda v najem hiša št. 14 v Kroglihu (Dolina) ter raznovrstna zemljišča ravnotam. Naslov: Eugenio della Torre, prod. manufakt. blaga ulica Stadion 11. 665

Moške obleke dežniki, zavese, pogrnjala in preproge se prodaja na mesečne ali tedenske boroke. Madonna 43, I. nadstropje. Zmerne cene. 599

O priliki Velikenoči.

GNJATI

Praški in Graški

po Kr. 2.20 klgr.

se prodaja v prodajalnici slanine

Gius. Klansich

Trst, ul. S. Nicolò No. 11

Išče se najemnika (kmetovalca ali zemljišče z vsemi potrebnimi gospodarskimi lokali pri Sv. Alojziju (S. Luigi) v Trstu. Pojasnila daje upravitelj niše tržaške posojilnice, Trg vojašnice (Piazza Caserma) št. 2. 642

Proda se hiša z gostilno v trgu na Goriskem. Več pove H. Stibiel, Trst, via Scoglio 3. 690

Slovenci pozor! Kdor želi okusno in naravno kapljico belega vipavskega vina, naj se poda v ulico della Guardia 11, kjer se toči po 64. za družine 56. Od 5 lit. naprej se pošilja na dom. Priporoča se Pečeno. 674

Zaloga masla iz štajerskih, kranjskih in vipavskih hribov, kakor kuhane in sveže gnjati, praške, graške in kranjske najfinejše klobase ter dunajske, štajerske kokoši in Poulards, po najnižji ceni. — Ivan S. u. b. n. Via Caserma 13. 619

Išče se takoj več vrtnar Slovenec. — Naslov pri ins. odd. Edinosti. 686

Za praznike

ne zamudite priti

v ulico Campanile št. 15

(nasproti prodajalnice Alberti), kjer najdete bogato izbiro **štajerske perutnine. SPECIJALITETA**, gosli, poulards, piščanoli, race in vsakovrstna druga perutnina. — Vrhu tega — — — — — milansko namizno in čajno maslo po najzmernejših cenah.

Izvoz jajc, čajnega, kakor tudi navadnega masla. :

Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Postrežba na dom.

Štajerskih in tur-lanskih kokoši in razne divjačine. :

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Fonte della Fabra 2 ul. Poste Nuove (vogni Torrente) Alla città di Londra.

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Povračniki, močne jope, kožani in ramni palstetovi. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremokljivi plašči (prstni angleški) Specijaliteta: blaga ta in inozemske tovarne. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v

Slovanski brivnici

v ulici Savonarole Mercadante št. 1 (blizu slovenske knjižnice)

V. GJURIN, brivec

ROKAVICE
prve vrste iz usnja in blaga po jako zmernih cenah v **PRODAJALNICI ROKAVIC**

A. RUBMANN

Trst, Corso 19 - Ustan. leta 1865.

Zaloga porešk. vina

Trst - Ul. Coroneo 3 - Trst

(LASTNI IZDELEK)

iz kleti g. Sebastiana Sbisá

izbrane vrsti. Posebno vino za družine.

Prodaja na drobno in na debelo.

POSTREŽBA NA DOM.

Teran . . po 48 stotink liter.

Belo vino po 64 stotink liter.

Tovarna železa

za zgradbe in artistične predmete

TH. DEUTSCH, Graz

sprejme po jako zmernih cenah toliko za tovarstvo kolikor za inozemstvo

vsakovrstna fina dela

kakor n. pr. železne ograje, štedilne peči, vsake vrste dela v železu za zgradbe, kakor tudi

železna okna in železne rouleau.